

Jeg var ganske fordomsfuld, da jeg gik igang med at læse denne bog. Da jeg sagde ja tak til at anmelde den, kendte jeg intet til den, heller ikke til forfatteren. Det var lidt pinligt, fordi jeg hurtigt fandt ud af, hvor omdiskuteret både bog og forfatter er!

Jeg ville egentlig bare anmelde bogen, fordi titlen lød interessant. Samme dag, som jeg modtog den, faldt jeg helt tilfældigt over en diskussion af selvsamme bog på Facebook, og så "kom jeg til" også at kigge på et par andre anmeldelser.

Der var delte meninger om både manden og bogen. I den mindre charmerende ende var det udtalelser og ord som: syg kvindehader, kvindeundertrykkende, nazistisk, ultrakonservativ, patriarkalsk, antifeministisk, transfobisk, fortaler for tvungen monogami...

Der var også betragtninger omkring, at manden er misforstået, at folk elsker at hade ham, at han har fornuftige holdninger, som er umulige at komme til at diskutere pga angreb på hans motiver og karakter, at han faktisk bare henviser til biologien, når det gælder kønsforskelle, og at det er befriende, at han tør i en tid, hvor alting kan forstås i et socialkonstruktionistisk perspektiv...

Jeg var derfor lettere forvirret – på den ene side lød både mand og bog ubehagelig. På den anden side lød både mand og bog misforstået, fornuftig og endda måske modig.

Jeg forsøgte først at læse med et åbent sind; objektivt, som det så pænt hedder – hvilket vi alle ved, er en umulig bedrift. Så efterhånden læste jeg "bare".

Bogen er en slags selvhjælpsbog, der præsenterer 12 regler, som skal gøre det lettere at navigere i en kaotisk verden. De 12 regler er som følger: 1) Ret ryggen, 2) Behandl dig selv som en, du har ansvaret for at hjælpe, 3) Vælg venner, der vil dig det bedste, 4) Sammenlign dig med den, du var i går, ikke med en anden i dag, 5) Sørg for, at dine børn er til at holde ud, 6) Fej for egen dør, inden du kritiserer verden, 7) Søg det meningsfulde (ikke det belejlige), 8) Sig sandheden – eller lad i det mindste være med at lyve, 9) Gå ud fra, at den, du lytter til, måske ved noget, du ikke ved, 10) Vær præcis i det, du siger, 11) Lad børn være i fred, når de løber på skateboard, 12) Kæl med en kat, når du møder en på gaden.

Det var dét, jeg syntes lød interessant, og som fik mig til at ville anmelde bogen. At nogen havde skrevet en bog om selvfølgeligheder – og nå ja, så også et par sjove betragtninger som at kæle med katte og lade skateborde løbende børn være i fred. Det lød sjovt og interessant, og det gjorde mig nysgerrig.

Forfatterens udgangspunkt er, at verden er af lave, og groft sagt at meningen med livet blot er at lindre smerten. De 12 regler er forslag til, hvordan man kan gøre livet lidt mere meningsfuldt ved simpelthen at opføre sig anstændigt og ordentligt.

De 12 regler kan skabe orden i det kaos, som forfatteren taler om som kvindeligt. Verden er fuld af uforudsigelighed, mystik og uorden, og det er kvinden, der står for dette. I modvægt hertil findes dog også orden, som forfatteren taler om som mandligt.

Denne påstand er én af de påstande, som har sat sindene i kog blandt anmeldere og sikkert også en del læsere. Påstår manden virkelig, at kaos er kvindeligt, og orden er mandligt? Og hvad lægger vi i ord som "kaos" og "orden"? Og hvori er det provokerende?

”Kaos” har negativ værdi, mens det modsatte er tilfældet med ”orden”. Ikke underligt at det bringer sindene i kog. Måske har jeg misforstået det, men jeg bliver ikke provokeret – forfatteren, som jeg forstår ham, påstår ikke at kvinder er kaotiske og mænd er ordentlige. Begge køn har begge sider i sig – som yin og yang.

Yin og yang er hinandens forudsætninger og kan ikke eksistere uden hinanden. Det samme gør sig gældende med orden og kaos. Jeg synes ikke, han nedgør kvinder ved at kalde kaos for kvindeligt. Jeg synes snarere, at han nedgør mænd ved mere eller mindre eksplicit at komme med eksempler på, at mænd er halvdumme og draget af det mystiske og kaotiske og kun er i stand til at repræsentere orden, hvis de har en kvinde at læne sig op ad. Således er manden ingenting uden kvinden. Men kvinden heller ikke noget uden manden. Som yin og yang.

Som udgangspunkt ser jeg ikke noget problem i, at forfatteren taler om kvinder og mænd som yang og yin og som kaos og orden. Uden begge dele havde vi ikke kunnet føre menneskeslægten videre, uden begge dele ville alt enten være kaos eller orden, hvilket ikke kan lade sig gøre, da der er tale om modsætninger, som kun kan eksistere i kraft af hinanden.

Men jeg er ikke ovenud glad for bogen. Kort sagt er den for lang! De 12 regler havde ikke behøvet at fylde 379 sider. Men forfatteren er glad for at skrive og ”høre” sig selv. Han har ihvertfald svært ved at begrænse sig, og det er let at glemme, hvad det er for en regel, man er igang med at læse om, når han bevæger sig ud ad tangenter og ud af kontekster. Det støder man allerede ind i i det aller første kapitel, som handler om, at mennesket bør rette ryggen (tage sig sammen og gøre det rigtige). Forfatteren tager her udgangspunkt i hummeres nervesystemer, som åbenbart ligner menneskers, når han giver eksempler på, hvordan vi bør rette ryggen. Jeg ved meget mere om hummere idag, end jeg gjorde inden. Men havde jeg været interesseret i det, havde jeg læst en bog om hummere.

Endnu et eksempel på, at jeg ikke er ovenud glad for bogen, er, at forfatteren er en anelse selvfyldt og nedladende. Han bruger sine venner, familie og klienter som eksempler på mennesker, der ikke lykkes specielt godt med at leve op til de 12 regler. Det er der for så vidt ikke noget galt med – hvis man gør det sobert. Det synes jeg ofte, forfatteren IKKE gør, hvilket ikke er i orden, fordi han er psykolog og bør være ydmyg og nuanceret i sin forståelse af andre mennesker.

Et eksempel, som også er nævnt i en anden kritisk anmeldelse, er en af forfatterens tidligere klienter, som kommer til ham og mener, at hun er blevet voldtaget, endda måske op til flere gange. Han taler meget nedladende om hende som en kvinde, der aldrig har haft et ordentligt job, og som man ikke rigtigt kan tro på. Når det gælder erindringer og erfaringer med seksuelle overgreb, så er det overordentligt komplekst og derfor særdeles upassende, at den person, som kvinden i dette tilfælde letter sit hjerte overfor, fremstilles nedladende af sin egen psykolog. Sådan her lyder det fx: ”Frøken S, som vi kan kalde hende, var så vag, at det satte spørgsmålstejn ved selve hendes eksistens. Hun var et spørgsmål af et menneske. Men hun gik klædt som en erhvervskvinde.... Frøken S vidste ingenting om sig selv. Hun vidste ingenting om andre individer. Hun vidste ingenting om verden”.

Forfatteren er fortæller for gode gamle dyder og gode gamle dage, hvor der muligvis herskede mere orden end i dag. Han henviser til både religion, biologi og Darwinisme, når han slår et slag for, at meningen med det hele er, at både dyr og mennesker skal føre slægten videre og gøre det på ordentlig og anstændig vis. Vi er skyldige, hævder han, lige siden den dag, hvor Adam i Paradis trodsede Gud.

Idag betaler vi alle prisen for Adams ulydigheder, og derfor er vores gang på jorden præget af den skyld og skam, som vi alle sammen besidder og bærer rundt på. Forfatteren mener, at hans 12 regler gør det lettere for menneskeheden at bære både skyld og byrde, og man får da også fornemmelsen af, at han synes, hans bog er Guds gave til menneskeheden.

Det synes jeg er at tage munden for fuld. De fleste af de 12 regler er selvfølgeligheder, som de fleste af os kan blive enige om – selvfølgelig skal man behandle andre, som man gerne selv vil behandles, sige sandheden og lytte til, hvad andre mennesker har at sige og så videre. Men det kunne siges kortere. Og en anelse mindre selvfedt.

Bogen er sådan set en glimrende selvhjælpsbog, som egentlig lykkes fint med en række livsregler, som er fornuftige at følge – mere eller mindre. Undertitlen "En modvægt til kaos" lover måske mere, end den kan holde. Men hvem ved; hvis alle overholdt de 12 regler til fulde, ville verden måske blive et mere ordentligt sted?

Bogen taler til folk, som holder af det traditionelle, af gode gammeldags dyder. Men måske endnu mere til de, som bliver provokeret af mandens traditionelle holdninger og værdier. For når man bliver provokeret, er det tit fordi, man bliver ramt på noget, som er vigtigt for én selv. Bogen er også for mennesker, som ikke mister fokus af emner, som kører ud ad tangenter og ud af kontekster.

Jeg blev mest ramt på, at jeg synes, bogen var langtrukket og forfatteren for selvfedt. Det er ikke første gang, jeg bliver irriteret af personer, som taler (skriver), fordi de godt kan lide at høre (se) sig selv tale (skrive).

Af Charlotte Ljunggren, privatpraktiserende psykolog, Yogapsykologen.dk